

Att använda eller icke använda förstaspråket, det är frågan.

En kvalitativ studie om användningen av engelska respektive svenska för att främja engelskinlärning i årskurs 4–6.

Giulia Aceto

Institutionen för språkdidaktik

Självständigt arbete 15 hp, grundnivå

Språkdidaktik

Vårterminen 2019

Kurslärare: Victoria Thörnryd

English title: To Use, or Not to Use the First Language, that is the Question. A qualitative study on the use of English and Swedish to promote English language acquisition in years 4-6.

Stockholms
universitet

Att använda eller icke använda förstaspråket, det är frågan.

En kvalitativ studie om användningen av engelska respektive svenska för att främja engelskinläring i årskurs 4–6.

Giulia Aceto

Sammanfattning

I takt med globaliseringen har engelskans betydande roll och globala utbredning medfört en utmaning för elever att utveckla sina engelskkunskaper. Tidigare forskning visar att målspråksanvändning (L2) för att maximera L2-exponering är att föredra, men andraspråksforskare anser även att förstaspråket spelar en viktig kognitiv roll vid språkinläring. Syftet med denna studie är att öka förståelsen för hur målspråk respektive förstaspråk används i engelskundervisning i årskurs 4–6, samt hur lärare upplever att de arbetar med båda språken för att främja engelskinläringen. Studien utgår från Stephen Krashens monitormodell samt tvåspråkighet, och bygger dessutom på en intervju med en lärare. Resultatet visar att läraren ser målspråksanvändning som språkutvecklande men upplever att exklusiv användning kan vara svårt i de yngre åldrarna. För att stödja elevernas behov för individuella instruktioner växlar läraren mellan engelska och svenska så att engelskan byggs upp successivt och förståelsen ökar på sikt.

Nyckelord

andraspråksinläring, målspråk, förstaspråk, engelskundervisning, tvåspråkighet

Innehållsförteckning

1. Inledning	0
1.1. Syfte och frågeställningar.....	1
2. Bakgrund	2
2.1. Viktiga begrepp för studien.....	2
2.2. Skolans styrdokument	2
2.3. Teoretiska utgångspunkter	3
2.3.1. Krashens monitormodell.....	3
2.3.2. Tvåspråkighet i andraspråksinläring	4
2.4. Tidigare forskning	6
3. Metod.....	9
3.1. Urval	9
3.2. Material	9
3.3. Genomförande	10
3.4. Bearbetning av material och analysmetoder	10
3.5. Etiska aspekter	10
4. Resultat	11
4.1. Syn på målspråksanvändning	11
4.2. Samspelet mellan engelska och svenska	12
5. Avslutande diskussion	13
5.1. Syn på målspråksanvändning	13
5.2. Samspelet mellan engelska och svenska	13
5.3. Metoddiskussion.....	14
5.4. Slutord.....	15
6. Referenser	16
Bilaga 1	

1. Inledning

Engelska är idag det mest värdefulla språk man kan lära sig. Med kunskap i engelska öppnar sig inte bara en värld av kultur utan även möjligheten att bo, jobba och arbeta i många andra länder. I Sverige har engelska varit obligatoriskt i årskurs 4–6 sedan *Läroplan för grundskolan 1962* (Lgr 62), och i kursplanereformen 2000 fick engelskan särställning med syftet att förstärka engelskkunskaper i och med den ökande globaliseringen (Malmberg, 2000, s. 7–8). Vid globalisering krävs ett internationellt språk för global kommunikation och engelskan anses idag ha denna roll (Hyltenstam & Milani, 2012, s. 28). Med engelskans betydande roll och globala utbredning (Hyltenstam & Milani, s. 33) är det ingen överraskning att den främsta anledningen till varför elever ska utveckla sina engelskkunskaper är för att ”kunna delta i en värld med många internationella kontaktytor” (Skolverket, 2017, s. 6).

I Sverige integreras engelska mer och mer i samhället, därför anses engelskan som ett andraspråk snarare än ett främmande språk. Andraspråksinläringen är komplex och enligt Niclas Abrahamsson (2009, s. 20) är den moderna andraspråksforskningen ett ungt forskningsfält som började på slutet av 1960-talet. Trots detta har området utvecklats intensivt och forskning inom andraspråksteorier blivit både mer specialiserad och mångfacetterad. En fråga som har generat mycket kontrovers är användningen av *modersmålet* vid andraspråksinläring (Abrahamsson, 2009, s. 236). Lärarutbildningen förmedlar vikten av att använda engelska, det så kallade *målspråket*, i stor utsträckning i engelsklektioner samt att uppmuntra eleverna att kommunicera främst på engelska. I en rapport från Skolinspektionen (2011) kritiserar skolorna för att inte utveckla den kommunikativa förmågan i engelskundervisning genom målspråket, det beskrivs att många lektioner i årskurserna 6–9 genomförs enbart på svenska. Enligt kursplanen (Skolverket, 2018, s. 33) ska undervisningen fokusera på den kommunikativa förmågan genom den praktiska användningen av engelska.

Andraspråksforskare är eniga om att målspråksanvändning behövs för att kunna maximera målspråket i klassrummet. Den pågående debatten handlar däremot om hur mycket modersmål respektive målspråk som bör användas och varför. Förespråkare av uteslutande användning av målspråket (se Krashen, 1987; Ellis, 1984; Turnbull, 2001) hävdar att exponeringen av språket leder till bättre språkinläring, förespråkare av systematisk modermålsanvändning menar dock att förstaspråket är ett nödvändigt redskap vid andraspråksinläring (se Cummins, 1992; Cook, 2001; Levine 2014).

Debatten visar komplexiteten av frågan inom andraspråksforskning. Därför, med kontroversen kring modersmålets roll och dilemman kring målspråksanvändning samt Skolverkets tydliga riktlinje kring

den kommunikativa förmågan, är det relevant att undersöka hur verksamma lärare ser på målspråks- och förstaspråksanvändning i engelskundervisning.

1.1. Syfte och frågeställningar

Syftet med studien är att öka förståelsen för hur målspråket respektive förstaspråket används i engelskundervisning i årskurs 4–6 samt hur lärare upplever att de arbetar med båda språken för att främja utveckling av andraspråksinläringen. Studien kommer att undersöka detta utifrån följande frågeställningar:

1. Hur ser engelsklärare på målspråksanvändning i klassrummet?
2. Hur ser lärare på samspelet mellan engelska och svenska i engelskundervisning som en strategi för bättre förståelse av engelska?

2. Bakgrund

Nedan presenteras först viktiga begrepp för studien och därefter redogörs relevanta kopplingar till skolans styrdokument. Vidare behandlas studiens teoretiska utgångspunkter och avslutningsvis tas tidigare forskning inom andraspråksinläring upp.

2.1. Viktiga begrepp för studien

L1/L2: Inom det språkvetenskapliga sammanhanget används beteckningarna L1/L2 främst i engelskspråkig litteratur där L står för *language*. Vid språkinläring brukar det skiljas mellan ett förstaspråk (L1), det språk som tillägnats först hos en individ, och ett andraspråk (L2), det språk som tillägnats efter etableringen av förstaspråket (Abrahamsson, 2009, s. 13). Dessutom likställs begreppen förstaspråk och modersmål som synonymer. I denna studie kommer jag att utgå från de här definitionerna.

Målspråk: (eng. *target language*) Det språk en individ tillägnar sig som fortfarande är under inläring (Abrahamsson, 2009, s. 266). I denna studie syftar begreppet på det engelska språket.

Tvåspråkighet: (eng. *bilingualism*) När en individ frekvent använder två språk. Tvåspråkiga behöver inte nödvändigtvis behärska båda språk i samma utsträckning. (Nationalencyklopedin, 2019). I denna studie kommer begreppet att syfta till samma språkliga fenomen.

2.2. Skolans styrdokument

Med denna studies syfte som utgångspunkt, dvs. att öka förståelsen för användningen av målspråket respektive förstaspråket för att främja engelskinläringen i årskurs 4–6, finns det relevanta kopplingar till både Skollagen och Skolverkets styrdokument.

Enligt 1 kap. 4 § av Skollagen (SFS 2010:800) ska utbildningen i Sverige ”[...] främja alla barns och elevers utveckling och lärande”. Eftersom engelska är så viktigt för exempelvis elevernas förmåga att leva och verka i en global värld är det av stor vikt att elever ges möjligheten att lära sig språket, därför omfattar undervisningen i grundskolan engelskämnet (10 kap. 4 §).

I *Läroplanen för grundskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet* (Lgr 11) för engelskämnet inleds dokumentet med ”språk är människans främsta redskap för att tänka, kommunicera och lära” (Skolverket 2018, s. 33). Tillägnandet av ett annat språk, i det här fallet engelska, ger elever inte bara

redskap för att kunna delta i globala miljöer utan ger även eleverna möjligheten att använda informationskällor på engelska.

Vidare står det i Lgr 11 att eleverna ska utveckla ”tilltro till sin förmåga att använda språket i olika situationer och för skilda syften” samt ”utveckla en allsidig kommunikativ förmåga” (Skolverket 2018, s. 33). Dessa citat är väsentliga för studien eftersom skolans arbete måste utgå från läroplanens riktlinjer samt ge eleverna utrymme för att nå kunskapskraven. Formuleringen ”att utveckla tilltro” syftar till en språklig säkerhet och förmågan att våga kommunicera språkligt på engelska (Skolverket, 2017, s. 8–9).

Utifrån ett språkinlärningsperspektiv kan elevernas självsäkerhet i engelskan främjas av målspråksanvändning. Det innebär att studiens frågeställningar är viktiga i förhållande till styrdokumentet och Skollagen, vilket även gör studien relevant med hänsyn till det som elever förväntas lära sig i engelskämnet.

2.3. Teoretiska utgångspunkter

Studien utgår från två huvudtankegångar inom språkteorin vilka fokuserar på språkens roll i andraspråksinläringen: den uteslutande användningen av målspråket med monitormodellen (Krashen, 1982), och den medvetna användningen av förstaspråket som tas upp i tvåspråkighet i andraspråksinläring (Cummins, 1992; Cook, 2001).

2.3.1. Krashens monitormodell

Stephen Krashen (1982), som har haft stort inflytande på andraspråksteorier, föreslår att L2-inläring sker genom exponeringen av så kallat *begripligt inflöde* (eng. *comprehensible input*). Monitormodellen bygger på fem *hypoteser* vilka kan delas in i två huvudstråk som innefattar dels hur ett andraspråk tas in och lagras, och dels om hur ett andraspråk utvecklas och används (Abrahamsson, 2009, s. 116). Dessa är: i) hypotesen om *tillägnande och inläring*, ii) *monitorhypotesen*, iii) hypotesen om *inlärningsordning*, iv) *inflödeshypotesen* och v) hypotesen om *det affektiva filtret*. Hypoteserna kan ses som separata delar av andraspråksinläring, i betraktande av denna studies fokus är endast hypotesen om tillägnande och inläring samt delvis inflödeshypotesen relevanta.

Den mest grundläggande hypotesen är den som gör distinktionen mellan termerna *tillägnande* (eng. *acquisition*) och *inläring* (eng. *learning*). Termen *tillägnande* syftar till en typ av omedveten språkinläring som liknar hur barn utvecklar sitt förstaspråk. Krashen anser att tillägnandet av L2-kompetens sker i naturliga L2-miljöer vilket sedan resulterar i *implicit L2-kompetens*. Denna kompetens ses som en sorts språklig intuition där inlärare ”känner till” språklig korrekthet utan att kunna förklara vilka grammatiska regler som involveras (Krashen, 1982, s. 10–11). Termen *inläring* däremot syftar

till den medvetna inlärningsprocessen som sker i formella undervisningssituationer, t.ex. klassrummet, vilket resulterar i explicit L2-kompetens. Inlärare med denna kompetens har medvetna kunskaper om språket samt förståelse för de grammatiska reglerna (Krashen, 1982, s. 10–11). Den implicita L2-kompetensen enligt Krashen är mest användbar där den fokuserar på innehåll och förståelse samt används i muntlig kommunikation medan inläring istället fokuserar på språklig form (Krashen, 1982, s. 21).

Att tillägnandet av L2-kompetens fokuserar på innehåll och inte på form kopplas även till inflödeshypotesen vilket bl.a. handlar om hur inlärare lär sig andraspråket. *Begripligt inflöde* anses som en förutsättning för L2-utveckling vilket sker när inflödet ligger lite utanför inlärares kunskapsområde och dessutom baseras på deras kunskaper om omvärlden. Krashen anser att kompetensen att tala flytande ej kan läras ut, utan att kommunikationsförmågan så småningom uppstår när inlärare ges begripligt inflöde (Krashen, 1982, s. 21–22).

Krashens teori bygger på bl.a. idén att kunskaper om språket d.v.s. grammatiska regler och strukturer lärs in genom utvecklingen av kommunikativa förmågor. I andraspråksinläring världen över har monitormodellen influerat undervisningsmetoder; till förmån för en mer naturlig och informell inlärningsmiljö kom lärare bort från den formfokuserade drillningspedagogiken (Abrahamsson, 2009, s. 117). För att koppla Krashens idé av implicit L2-kompetens till denna studies syfte angående målspråkets roll i engelskundervisning kan målspråksanvändningen ses bidra till utvecklingen av elevernas kommunikativa förmåga, vilket är ett övergripande syfte i engelskämnet. Engelskundervisning bör ge eleverna möjlighet att utveckla sin kommunikativa förmåga och språklig säkerhet. Genom att använda målspråket exponeras eleverna för det begripliga inflödet vilket Krashen hävdar är en förutsättning för andraspråksinläringen.

2.3.2. Tvåspråkighet i andraspråksinläring

Värdet av tvåspråkighet i andraspråksinläring enligt Jim Cummins (1992) har ökat med den ökande språkliga och kulturella mångfalden i världen. Han anser att en medveten användning av inlärares förstaspråk har betydelse för L2-inläring på grund av bl.a. två huvudidéer, nämligen: ökad kognitiv medvetenhet och kunskapsöverföringen mellan språken. Vivian James Cook (2001) föreslog återinförandet av den systematiska användningen av inlärares förstaspråk för att bl.a. uppmuntra kodväxling och *collaborative dialogue*. Merrill Swain (2000) definierar *collaborative dialogue* som samtal där talarna är engagerade i problemlösning och kunskapsutveckling (s. 102). Med detta menar hon att under kollaborativt samtal bygger inlärare upp deras L2 samtidigt som kunskaper om språket ökas. För att exemplifiera vad som menas med detta förklarar Swain (2001) att eleverna parvis får olika bilder från en bildserie och tillsammans måste konstruera och skriva berättelsen (s. 45).

En konsekvens av tvåspråkighet i andraspråksinläring är utvecklingen av kognitiva förmågor där kunskaper och inlärningsprocesser ses överföras mellan språken (Cummins, 1992, s. 56). Med detta menas att inlärare använder språken som verktyg, och att med kognitiv medvetenhet bättre förstå grammatiska regler och språkliga strukturer (Cummins, 1992, s. 57). Tvåspråkighet ger dessutom möjlighet i undervisningen för översättning, en pedagogisk metod som anses förbättra språkkompetensen i båda språken (Cummins, 1992, s. 58). Inger Lindberg (2002) anser i likartat med Cummins att det finns positiva samband mellan tvåspråkighet och kognitiv utveckling. Hon menar bl.a. att tvåspråkiga utvecklar en högre språkmedvetenhet och metaspråklig medvetenhet, dvs. förståelse för språkets konstruktion vilket anses främja L2-inläring och gynna inlärarens intellektuella utveckling. Lindberg differentierar dessutom mellan *subtraktiv* tvåspråkighet där andraspråksinläring sker på bekostnad av förstaspråket, och *additiv* tvåspråkighet som hon anser är eftersträfvansvärt vid andraspråksinläring. Hon menar att additiv tvåspråkighet ser språken som kompletterande och berikar varandra, vilket inlärare bör dra nytta av.

Som tidigare nämnts ger tvåspråkighet möjligheten till överföringen av kunskaper mellan språken. Cummins och Swain (1986) anser att L1-utveckling faktiskt gynnar L2-utveckling och vice versa. Med detta menas att de grundläggande L1-kompetenserna, dvs. språkliga kunskaper och färdigheter av inlärarens förstaspråk, redan har lärts in och kan, med kunskapsöverföring, användas vid L2-inläringen (s. 103). Förstaspråket anses därför ha en viktig roll vid andraspråksinläring och bör användas till fullo, eftersom inläringen av ett språk inte ses hindra utvecklingen av ett andraspråk utan i själva verket förbättra det (Cummins & Swain, 1986). Där Cummins och Swain ser att överföring av kunskaper sker mellan språken, ser Jarmo Lainio (2013) att fenomenet *överföring* (eng. *transfer*) sker när bl.a. grammatiska drag och strukturer överförs från ett språk till ett annat. Lainio (2013) menar att förhållandet mellan förstaspråkets och andraspråkets strukturer påverkar L2-inläringen på olika sätt och gör distinktionen mellan *negativ transfer*, dvs. *interferens* vilket försvårar språkinläring, och *positiv transfer* vilket underlättar inläring (s. 285). Det senare kallas även för *facilitering*, där förstaspråkets roll i andraspråksinläring ses som en resurs snarare än ett hinder (Abrahamsson, 2009, s. 236).

L1-användning ökar även språkundervisningsmöjligheter i klassrummet och Cook (2001) anser att L2-exponeringen inte betyder att förstaspråket bör undvikas, utan att det fyller en viktig roll som främjar språkinläring. Han menar att t.ex. *kodväxling*, där tvåspråkiga växlar mellan sina två språk under samma samtal, leder till ett naturligt språkbruk och bidrar till bättre förståelse beroende på uppgiften eller ämnet (Cook, 2001, s. 413). Cook (2001) anser även att förstaspråket ger stöttning och uppmuntrar samtal, dvs. *collaborative dialogue*, där inlärare lär från varandra i grupparbete (s. 408).

Likt Cook anser Pauline Gibbons (2016) att grupparbete främjar språkutvecklingen och skriver att ”en grupp elever som arbetar tillsammans når längre än vad var och en kunde ha gjort individuellt” (s. 67). Gibbons (2016) menar att grupparbete har betydelse för andraspråksinlärandet där gruppuppgifter ger

eleverna möjligheter till högre kognitiva och språkliga nivåer (s. 94). Med hänvisning till studiens syfte har tvåspråkighet i andraspråksinläring relevans, särskilt när det gäller uppmuntrandet av samtal och samspelet mellan språken.

2.4. Tidigare forskning

Fokus på min uppsats är hur målspråket respektive förstaspråket används i engelskundervisning i årskurs 4–6 samt hur dess användning kan främja utveckling av språkinläring. Därför presenteras tidigare forskning som belyser vilken roll L1/L2 anses ha vid andraspråksinläring.

Frågan kring användningen av förstaspråket (L1) och målspråket (L2) vid andraspråksinläring är kontroversiell. Som redan nämnts är språkforskare enhälliga om att lärare bör använda målspråket till fullo i andraspråksklassrummet; kontroversen enligt William Littlewood och Baohua Yu (2009, s. 64) handlar däremot om huruvida förstaspråket har en avgörande roll vid språkinläringen. De hävdar att det inte finns konsensus om detta och om förstaspråket anses påverka andraspråksinläring i olika utsträckningar, positiva som negativa.

Det finns två huvudsakliga tankegångar som enligt Pinar Sali (2014) influerar forskning och formar undervisningsvanor, nämligen exklusivt bruk av målspråket vilket bjuder på betydligt mer L2-input i klassrummet, samt den kognitiva utvecklingen som sker hos inlärare genom förstaspråksanvändning. Med det som utgångspunkt har Sali (2014) undersökt lärares syn på L1-användning, i det här fallet turkiska, vid inläringen av engelska som främmandespråk på högstadiet i Turkiet. Undersökningen genomfördes genom empiriska observationer och semistrukturerade intervjuer av tre engelsklärare. Dataanalysen visade att lärarna kodväxlade mellan turkiska och engelska genomgående under lektionerna, samt hade positiv inställning till L1-användning då L1 ansågs underlätta förståelse. Analysen visade även att lärarna saknade riktlinje för L1/L2-användningen. Sali menar att studien belyser en brist i lärarutbildningen om hur och när L1/L2 bäst används. Hon belyste L1-rollen i andraspråksklassrummet och studien kom fram till att L1 fyller tre funktioner i klassrummet: *styrning av klassrumsinteraktioner, förklaring av lektionens innehåll och klassrumhantering*.

Inom området klassrumsinteraktion har Merrill Swain och Sharon Lapkin (2000) undersökt hur *collaborative dialogue* på L1 eller L2 överbryggar L2-inläringen, dvs. hur inlärare tillsammans engagerar sig i problemlösning och tillsammans bygger deras L2-kompetens. I Toronto gjorde Swain och Lapkin en empirisk undersökning gällande franska *språkbadsklasser* (eng. *language immersion classes*) i årskurs åtta. Studiens syfte var att undersöka hur mycket L1, i det här fallet engelska, används när elever parvis skriver en berättelse, och att undersöka sambandet mellan mängden L1-användning och skrivandets kvalitet. Studien visade att behovet av L1 var större bland svagare elever som pratade betydligt mer engelska. Swain och Lapkin kom fram till att L1 fungerade som en viktig kognitiv och social funktion, vilket bidrog till elevernas L2-utveckling. Dataanalysen visade även att eleverna

använde sig av L1 för tre huvudsakliga syften: *förståelsen av uppgiften, sökningen av glosor och vid personliga interaktioner*. Det senare är likt det som Sali (2014) kom fram till i sin studie angående klassrumsinteraktioner där lärarna ansåg att L1-användning främjade kommunikationen vid studentsamarbete.

L1-användning i L2-klassrummet har inte alltid visat sig vara eftersträvansvärt inom andraspråksforskning. Jing Peng och Lili Zhang (2009) genomförde en studie i Kina för att utforska mängden målspråk som används i engelskundervisning i årskurs 4–6. Studien utgick från målspråksförespråkaren Miles Turnbolls (2001) syn på språkinlärning, att maximal L2-exponering uppnås genom lärarens uteslutande målspråksanvändning. Undersökningen genomfördes i tre steg: först genom empiriska observationer av fyra lärare, sedan med enkätsvar från 50 ytterligare lärare rörande målspråksbruk, och slutligen med enkätsvar från 203 elever. Dataanalysen visade att lärarnas målspråkbruk under lektionerna var bristande och kännetecknades av korta engelskstunder med stort fokus på grammatiken. Detta indikerade en otillfredsställande mängd målspråksbruk vilket ansågs vara ej tillräckligt för lyckad språkutveckling, särskilt där engelska inte vanligtvis används utanför skolan.

Peng och Zhang kom fram till att lärares medvetenhet om effektivt målspråksbruk behövde lyftas vilket speglas i Salis (2014) resultat, vilket visade brister på hur L1/L2 bäst ska användas. Peng och Zhangs studie visade även att lärarna trodde att alltför mycket engelska kunde skapa onödig stress hos eleverna och därför inkluderade de oftast kinesiska förklaringar för att underlätta förståelsen. Resultatet från elevenkäterna visade att mer än 60 procent av eleverna bedömde att lärarnas engelskanvändning var bristande. Ännu viktigare var att svaren visade att eleverna föredrog undervisning på engelska, slutsatsen som drogs var att de fyra lärarna förmodligen underskattade sina elevers fattningsförmåga.

På ett nationellt plan har en studie genomförts i Sverige av Ann-Christin Torpsten (2018) med syftet att undersöka insikter angående språkkompetens kopplat till *translanguaging*. Jaana Kolu (2017) beskriver *translanguaging* som ett forskningsfält vilket studerar dragen i kommunikationspraktiker och språkliga repertoarer hos tvåspråkiga (s.130). Hon definierar begreppet som ”en integrerad helhet, en språkresurs som tvåspråkiga flexibelt kan använda sig av” (Kolu, 2017, s.130), till skillnad från kodväxling som är växlandet mellan två eller flera språk, i det här fallet enstaka ord eller fraser i samma samtal.

Med *translanguaging* som utgångspunkt undersökte Torpsten (2018) inlärningen av svenska som andraspråk genom datainsamling av klassuppgifter, texter och bilder från tre elever i årskurs 4–6 med ett annat modersmål än svenska. Studiens syfte var att öka kunskap om flerspråkighet samt studera språkinlärningsmöjligheterna hos tillämpningen av ett antal pedagogiska principer av *translanguaging*, vilka Ofelia García (2009) presenterar i sin bok *Bilingual education in the 21st century: A global perspective*. Till exempel så uppmantrades eleverna i studien till att regelbundet skriva på sitt modersmål respektive svenska och sedan översätta texterna, dessutom var flerspråkighetsvärde genomgående diskuterat i klassrummet tillsammans med läraren. Trots att eleverna befrämjades av *translanguaging*

med skiftande framgångar visade resultatet att eleverna hade positiva attityder och inställning till sin språkinläring och flerspråkighet. Dessutom visade studien att den simultana användningen av flera språk i klassrummet ledde till djupare förståelse av inte bara språk utan även kunskaper i elevernas övriga skolämnen. Studien visar likartade resultat som de franska språkbadklasserna (Swain & Lapkin, 2000) där elevernas L1 användes till förståelse av uppgiften och sökning av glosor, att utvecklingen av två (eller fler) språk simultant kan gynna språkinläringen. Även om kontexten av Torpstens studie skiljer sig från denna uppsats är den ändå relevant med hänsyn till temat andraspråksinläring.

I allmänhet inriktar de flesta internationella studierna sig på andraspråksinläring av engelska som främmandespråk. Som kan ses i detta avsnitt handlar mycket av den tidigare forskningen dessutom om avancerad andraspråksinläring där det finns lite forskning om yngre elever eller med kontexten av nybörjarinlärarna. Därför är denna uppsats som inriktar sig mot elever i årskurs 4–6 relevant.

3. Metod

Nedan presenteras och motiveras först hur undersökningen av studiens frågeställningar gjordes och därefter redogörs urvalet, materialet och genomförandet av undersökningen. Vidare behandlas bearbetning av material och analysmetoder och avslutningsvis tas studiens estetiska aspekter upp.

Denna studie använder sig av kvalitativ forskning och bygger på en semistrukturerad intervju som Martyn Denscombe (2016) anser lämpar sig till småskaliga forskningsprojekt när få informanter används (s. 345). Intervjun som metod motiveras av att studiens syfte är ett lärarperspektiv på användningen av både målspråk och förstaspråk i engelskundervisning. Därför ger intervjuerna möjlighet att få fram lärarnas uppfattningar istället för att ta fram data om själva handlingarna, dvs. vad lärarna faktiskt gör eller säger i klassrummet, vilket en metod som observation huvudsakligen skulle ta fram (Denscombe, 2016, s. 263, s. 265). Dessutom kan intervjuer användas med fördel för att få djupgående information om informanternas åsikter och erfarenheter och svaren kan följas upp (Denscombe, 2016, s. 287).

3.1. Urval

I studien valdes en lärare ut genom ett subjektivt urval, dvs. utifrån ett antal kriterier för att säkerställa att läraren har kunskap och erfarenhet i engelskundervisning (Denscombe, 2016, s. 75). Därför tillfrågades läraren i urvalsprocessen med följande kriterier: (i) verksamma i årskurs 4–6, (ii) engelskspråklärare och (iii) behörig att undervisa i engelska. Urvalet är explorativt snarare än representativt eftersom ett litet antal informanter involveras där en lärares insikter kring forskningsämnet genereras (Denscombe, 2016, s. 64, s. 81). Trots att möjligheten att generalisera resultatet minskar vid användningen av det explorativa urvalet passar detta bättre till studiens frågeställningar där informanten studeras på djupet (Denscombe, 2016, s. 81).

Den valde respondenten (vidare kallad Sofia) för studien arbetar i en storstadsregion i Sverige, är behörig i engelska och har 19 års erfarenhet.

3.2. Material

Materialet som studien baseras på är svar från en intervju som innefattar tio intervjufrågor. Frågorna tar upp två huvudområden angående engelskundervisning: när läraren använder engelska respektive svenska under lektionerna och hur läraren använder språken för att främja förståelse vid engelskanvändning.

3.3. Genomförande

Intervjun genomfördes via mejl utan direkt visuell kontakt med respondenten. Att intervjun genomfördes via mejl kan ha både för- och nackdelar. En fördel är att svaren ges i skriftlig form där inget behov av transkribering finns vilket undviker risken för transkriberingsfel eller otydbara delar av intervjun som ej kan användas (Denscombe, 2016, s. 282). En ytterligare fördel är att det kan avlägsna vissa kostnader; res- och tidskostnader där forskningsintervjuer kan vara tidskrävande med tanke på restid och genomförandet av intervjun (Denscombe, 2016, s. 265).

Den mest relevanta fördelen utifrån studiens frågeställningar var att reducera den så kallade intervjuareffekten och minska påverkan som kultur kan ha på interaktionen (Denscombe, 2016, s. 283). Som en engelsktalande forskare som skulle ställa frågor angående lärarens målspråksanvändning, i det här fallet sin engelskanvändning, ville jag inte influera hur respondenten skulle svara p.g.a. mitt modersmål.

Därför skickades ett mejl till den valda läraren där studiens syfte förklarades, intervjufrågorna bifogades och forskningsetiken inkluderades vilket Denscombe (2016) ser som väsentligt för god forskning (s. 423).

3.4. Bearbetning av material och analysmetoder

Data från intervjun bearbetades först och analyserades sedan. Eftersom materialet redan var i skriftlig form krävde det ingen transkribering, därför påbörjades bearbetningsprocessen med att utforska data (Denscombe, 2016, s. 394). Utforskningen inkluderade djupläsning av materialet vilket skapade en helhetsbild över lärarens syn på målspråk- och förstaspråksanvändning i klassrummet. Vid nästa steg gjordes en begränsad innehållsanalys och materialet kategoriserades för att sedan identifiera relevanta meningar från texten kopplade till studiens frågeställningar (Denscombe, 2016, 392). Två kategorier framkom under analysen: i) lärarens syn på målspråksanvändning och ii) samspelet mellan engelska och svenska som en strategi för bättre förståelse av engelska.

3.5. Etiska aspekter

I linje med Vetenskapsrådets (2017) har studien tagit hänsyn till de etiska principerna som är väsentliga till god forskningssed. I forskningsprocessen har deltagandet varit frivilligt (s. 27) och kunnat avbrutits närhelst den vill. Data från intervjun och resultat som framkommit har använt endast i forskningssyfte och ej spridits för att förebygga skada av deltagarens integritet (ibid). Data som samlats in har dessutom anonymiserats för att skydda deltagarens identitet (s. 28) och vid utförandet av studien har metoderna och resultaten redovisas öppet (s. 8).

4. Resultat

I detta avsnitt redovisas resultatet i de två kategorier som framkommit från analysen med anknytning till studiens frågeställningar: i) Hur ser engelsklärare på målspråksanvändning i klassrummet? och ii) Hur ser lärare på samspelet mellan engelska och svenska i engelskundervisning som en strategi för bättre förståelse av engelska?

4.1. Syn på målspråksanvändning

Som utgångspunkt är det relevant att redogöra för lärarens uppfattningar kring vad som anses vara det viktigaste som eleverna ska lära sig av engelskundervisningen. Sofia värderar elevernas kommunikativa förmåga högst ”...att göra sig förstådd i olika sammanhang och förstå vad andra säger och skriver”. Det innebär att undervisningen bör ge möjlighet för eleverna att lära sig förmågan att omformulera sig samt *prata runt* ordet för ökad förståelse, och även kunna ställa följdfrågor till vad andra säger och skriver. Sofia menar att det betyder att eleverna behöver bygga på sitt ordförråd, träna på att formulera samt uttrycka sig, vilket kan uppnås genom målspråksanvändningen.

Sofia uttrycker vikten av att använda målspråket i engelskundervisning som det allra viktigaste och bör användas till fullo; ”...barnen ska ju helst duscha i språket”. Hon säger att användningen av målspråket har en stor betydelse och att ”eleverna ska mötas av engelska så mycket det går, speciellt de som inte på annat sätt möter så mycket engelska utanför skolan av olika anledningar”. Genom att använda målspråket i engelsklektioner ger Sofia eleverna möjligheten att *lära sig* språket genom att *höra* språket, vilket hon anser stödjer eleverna i sin språkutveckling. Sofia uppger att hon pratar på engelska under sina genomgångar eller helklassdiskussioner för att öka målspråket i klassrummet och att det kan även skapa en språklig förebild för eleverna.

När hon tillfrågas om hennes syn på den uteslutande användningen av målspråket i undervisningen förklarar Sofia att elevernas varierande kunskapsnivå är ett hinder för kontinuerligt målspråksbruk i klassrummet; ”...jag vill prata bara engelska och tycker att det är svårt då det är stor spridning på elevernas kunskaper”. Hon menar att språkbudet kan vara svårt för de yngre åldrarna och tycker istället att ”man får bygga upp det successivt så eleverna känner igen fraser och uttryck man använder i instruktioner osv”. På så sätt kan eleverna få stöttning när Sofia märker att eleverna inte har förstått det som tas upp på lektionen. Hon ger exempel på grammatikgenomgångarna och berättar att svenska kan vara ett stöd för eleverna när de är yngre men att i de äldre åldrarna kan man förklara mer på engelska.

4.2. Samspelet mellan engelska och svenska

Som redan nämnts anser Sofia att användningen av elevernas förstaspråk, dvs. svenska, kan vara stödjande under exempelvis grammatikgenomgångar där eleverna behöver djupare förståelse om språkets uppbyggnad för att kunna tillägna sig grammatikkunskapen. Däremot anser Sofia att det finns vissa moment under lektionen som anses vara viktiga att använda engelska på; "...nya texter, instruktioner, genomgångar, uppstart och avslut sker för det mesta på engelska". Hon förklarar att hon arbetar "med texter på olika sätt så att man pratar om innehållet, sammanfattar på olika sätt på engelska varvat med att man förklarar vissa saker på svenska", och menar att en kombination av båda språken kan främja den gradvisa progressionen av elevernas språkinläring.

Sofia beskriver att en strategi som hon använder för att underlätta förståelsen i undervisningen är att växla mellan engelska och svenska. På så sätt kan kombinationen av båda språken användas som hjälpmedel när eleverna inte förstår och därigenom hjälpa utveckla deras självförtroende i språket. Sofia förklarar att eleverna dessutom "lär sig att förstå olika sätt att förklara och ökar sin förståelse för engelskan på sikt", och med detta tillfälliga stöd kan eleverna bygga på sitt ordförråd vilket Sofia anser är en viktig aspekt i engelskundervisningen.

Vid de tillfällen som Sofia väljer att prata enbart på engelska och ge instruktioner utan svensköversättningarna säkerställer hon på en individnivå att eleverna har förstått. Hon säger att "min upplevelse är att det är de [elever] som inte förstått som inte heller ber om hjälp" och förklarar vidare att mycket "handlar om att bygga upp tillit och se elevernas behov av individuella instruktioner". Sofia berättar vidare att beroende på elevens behov kan den individuella handledningen ske både på engelska och svenska men att hon försöker prata på engelska först och sedan översätter till svenska vid behov.

Som redan tagits upp vet Sofia vilken stor betydelse det har att eleverna ska mötas av engelska, därför pratar hon målspråket i så stor utsträckning som möjligt. Hon berättar vidare att hon ibland känner sig orolig att hennes elever inte ska förstå det som hon säger på engelska, men förklarar att hon inte vill "förenkla för mycket dock och måste ha tilltro att de flesta kan förstå mer än vad man tror". Sofia tydliggör detta och menar att istället för att omedelbart övergå till svenska kan man omformulera sig och "säger samma sak men med olika formuleringar" för att hjälpa elever förstå och på så vis kunna fortsätta använda målspråket i undervisningen.

Sammanfattningsvis visar resultatet att målspråket har stor betydelse för engelskinläring där eleverna ska mötas av engelska i stor uträkning, samt att förstaspråket används som ett stöd för att bygga upp engelskanvändningen successivt och därigenom öka förståelse för engelskan på sikt.

5. Avslutande diskussion

I följande avsnitt diskuteras studiens resultat i relation till tidigare forskning och teoretiska utgångspunkter inom andraspråksinläring. Syftet med den här studien är att öka förståelsen för hur målspråket respektive förstaspråket används i engelskundervisning, samt hur engelsklärare upplever att de arbetar med båda språken för att främja språkutvecklingen.

I detta arbete lyfts olika roller som målspråk och förstaspråk fram och vilken funktion dessa har i andraspråksinläringen, därför behandlas först synen på målspråksanvändning och därefter tas samspelet mellan språken upp.

5.1. Syn på målspråksanvändning

Sofias syn på målspråksanvändning är positiv, i synnerhet eftersom utvecklingen av elevernas kommunikativa förmåga anses vara viktigt i engelskundervisningen. Detta liknar Krashens *hypotes om tillägnande och inläring* vilket gör distinktionen mellan implicit och explicit L2-kompetens. Vid muntlig kommunikation använder elever sin implicita kompetens vilket anses uppstå via kontakt med naturliga L2-miljöer. Sofias målspråksanvändning ger eleverna möjlighet att ”duscha” i språket, vilket även kopplas till *inflödeshypotesen*; genom målspråksbruk får eleverna mötas av det begripliga inflödet, därigenom byggs ordförrådet upp och kommunikationsförmågan utvecklas.

Sofia blir en språklig förebild, vilket motsvarar idén att maximal L2-exponering uppnås genom lärares användning av målspråket i klassrummet (Turnbull, 2001, s. 532). Detta kan även kopplas till Peng och Zhangs (2009) forskning angående den otillräckliga mängden målspråksbruk i engelskundervisning. Det finns ett tydligt samband med L2-exponeringen, dvs. hur mycket språk som är tillgängligt för inlärare, och lärarens målspråksanvändning för att främja språkinteraktioner (Ellis, 1984, s. 95–96), därför prioriterar Sofia alltid engelskan i sina genomgångar och helklassdiskussioner för att öka målspråket i klassrummet.

5.2. Samspelet mellan engelska och svenska

Littlewood och Yu (2009) påpekar på att det inte finns konsensus om debatten kring förstaspråkets värde och huruvida andraspråksinläringen främjas av förstaspråksanvändningen. Resultatet från denna studie visar dock att svenskan har en avgörande roll vid engelskinläringen i årskurs 4–6. Sofia varvar medvetet svenska med engelska när hon arbetar med texter för att främja förståelsen, då hon anser att

förstaspråket har betydelse för inläringen av andraspråket. Detta liknar resultatet från Salis (2014) studie vilket visade att lärarnas kodväxling ansågs underlätta elevernas förståelse, och även Swain och Lapkins (2000) studie som visade att behovet av L1 var större bland de svagare eleverna där L1 fungerade som ett stöd. Detta är kopplat till Sofias strategi av språkväxling, att eleverna lär sig olika sätt att förklara, och liksom lärarna i studierna (Swain & Lapkin, 2000; Sali, 2014) beskriver Sofia att L1-användning har ett värde för förståelsefrämjandet.

I linje med tvåspråkighetsvärde i andraspråksinläring använder Sofia båda språken efter elevernas individuella behov. På samma sätt som Swain och Lapkin (2000) anser att L1 fyller en viktig kognitiv funktion vid L2-utvecklingen, använder Sofia oftast svenska under grammatikgenomgångarna så att eleverna bättre förstår grammatiska regler och språkliga strukturer. Detta stämmer överens med Cummins (1992) syn på språken som verktyg för ökad kognitiv medvetenhet samt hör ihop med idén om *kunskapsöverföring* (Cummins & Swain, 1986), där eleverna använder sina L1-kompetenser, dvs. svenskfärdigheter, för att lära sig engelska.

Sofias språkväxling kan ses bidra till *additiv* snarare än *subtraktiv tvåspråkighet*, vilket tas upp av Lindberg (2002). Genom att arbeta med texterna på engelska varvat med svenska ökar Sofia elevernas engelsk- och svenskkompetens där båda språken kompletterar och berikar varandra. Med svenskanvändningen i grammatikgenomgångarna drar eleverna även nytta av fenomenet *överföring*, i synnerhet s.k. *positiv transfer* (Lainio, 2013), där Sofia använder förstaspråket för att visa förhållandet mellan språkens strukturer och grammatiska regler vilket underlättar språkinläringen.

5.3. Metoddiskussion

Det är viktigt att notera att resultatet från denna studie baseras enbart på en lärares uppfattningar; därför kan inga generella slutsatser dras från studien. Studien bygger dessutom på enbart en undersökningsmetod, dvs. semistrukturerad intervju, vilket innebär att andra resultat möjligtvis kunnat framträda om undersökningen använt ytterligare en metod, t.ex. en klassrumsobservation. Genom att komplettera intervjun med en observation skulle undersökningen ha fått ett större underlag om målspråks- och förstaspråksanvändning i engelskundervisningen, och därigenom kunna observera hur språkens olika roller främjar språkutvecklingen. Valet av en internetbaserad intervju kan också problematiseras då en viss tidsfördröjning sker mellan frågan och svaret. Eftersom respondenten ges tid att reflektera över frågorna kan detta påverka svaren, då dessa besvaras övervägda istället för en snabb reaktion till frågan (Denscombe, 2016, s. 284). Denna explorativa studie har även belyst komplexiteten av språkbruk i språkundervisning, och därmed visat sig vara ett relevant forskningsområde.

5.4. Slutord

Sverige ses som ett exempel på språklig mångfald, en samexistens av många språk där flera medborgare är födda utanför Sverige och pratar ett annat språk än svenska (Bijvoet & Fraurud, 2013, s. 373). Under läsåret 2011/12 hade 183 700 elever i grundskolan ett annat modersmål (Statistiska centralbyrån, 2013). I ett tidigare avsnitt presenteras Torpstens (2018) studie kopplat till *translanguaging*, vilket visar hur flerspråkighet skapar flera språkutvecklande inlärningsmöjligheter. Därför hade det, istället för denna studies fokus enbart på samspelet mellan engelska och svenska, även varit intressant att väga in det flerspråkiga klassrummet. För framtida forskning skulle elevernas flerspråkighet som språkresurs samt strategin av translanguaging kunna kombineras för att skapa en mer aktuell helhetsbild av engelskinläring i Sverige.

6. Referenser

- Abrahamsson, N. (2009). *Andraspråksinläring*. (1. uppl.) Lund: Studentlitteratur.
- Bijvoet, E. & Fraurud, K. (2013). Rinkebysvenska och andra konstruktioner av språklig variation i dagens flerspråkiga Sverige. I: Hyltenstam, K. & Lindberg, I. (red.) (2013). *Svenska som andraspråk: i forskning, undervisning och samhälle*. (2. uppl.) Lund: Studentlitteratur.
- Cook, V. (2001). Using the first language in the classroom. *Canadian Modern Language Review*. 57(3). 402–423. <https://ezp.sub.su.se/login?url=http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=ufh&AN=4284018&site=ehost-live&scope=site>, (hämtad, 2019-01-27).
- Cummins, J. & Swain, M. (1986). *Bilingualism in education: aspects of theory, research and practice*. London: Longman.
- Cummins, J. (1992). Bilingualism and Second Language Learning. *Annual Review of Applied Linguistics*, 13, 50-70. <https://www.cambridge-org.ezp.sub.su.se/core/journals/annual-review-of-applied-linguistics/article/bilingualism-and-second-language-learning/8974522AF15421B0AA2271EDF540F59A>, (hämtad, 2019-02-03).
- Denscombe, M. (2016). *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. (3.1. uppl.) Lund: Studentlitteratur.
- Ellis, R. (1984). *Classroom Second Language Development: A study of classroom interaction and language acquisition*. Oxford: Pergamon.
- García, O. (2009). *Bilingual education in the 21st century: A global perspective*. Hoboken, NJ: Wiley.
- Gibbons, P. (2016). *Stärk språket, stärk lärandet: språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt för och med andraspråkselever i klassrummet*. (4. uppl.) Stockholm: Hallgren & Fallgren.
- Hyltenstam, K. & Milani, T. (2012). Flerspråkighetens sociopolitiska och sociokulturella ramar. I: Axelsson, M., Hyltenstam, K. & Lindberg, I (red.) (2012). *Flerspråkighet: en forskningsöversikt*. Stockholm: Vetenskapsrådet.
- Kolu, J. (2017). »just de niillä oli sovborgon»: Kulturella och pragmatiska aspekter på kodväxling i tvåspråkiga ungdomssamtal i Haparanda, Stockholm och Helsingfors. I *Språk & Stil*. NF 27:129–158. <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:uu:diva-338874>, (hämtad, 2019-02-15).
- Krashen, S.D. (1982). *Principles and Practice in Second Language Acquisition*, (1. uppl.) [Elektronisk resurs]. Oxford: Pergamon Press. http://www.sdkrashen.com/content/books/principles_and_practice.pdf, (hämtad, 2019-02-16).
- Lainio, J. (2013). Tvåspråkighet och språkkontakter i Sverige. I: Sundgren, E. (red.) (2013). *Sociolingvistik*. (2. uppl.) Stockholm: Liber.
- Levine, G. S. (2014). Principles for code choice in the foreign language classroom: A focus on

grammaring. *Language Teaching* 47(3). 332–348.

<https://doi-org.ezp.sub.su.se/10.1017/S0261444811000498>, (hämtad, 2019-01-27).

Lindberg, I. (2002). Myter om tvåspråkighet. *Språkvård*, 4, 22–28.

https://www.sprakochfolkminnen.se/download/18_23e4823c1454b541b9827f/1529494110804/Språkvård%20nr%202-2002%20lindberg.pdf, (hämtad, 2019-02-03).

Littlewood, W. & B.H. Yu. (2011). First Language and Target Language in the Foreign Language Classroom. *Language Teaching* 44(1). 64–77. <https://doiorg.ezp.sub.su.se/10.1017/S0261444809990310>, (hämtad, 2019-01-27).

Malmberg, Per (2000). De moderna språken i grundskolan och gymnasieskolan från 1960 och framåt. I *Gy2000 [Elektronisk resurs] 2000:18 Språk: grundskola och gymnasieskola: kursplaner, betygskriterier och kommentarer*. Skolverket (2000). Stockholm: Statens skolverk. <http://hdl.handle.net/2077/30763>, (hämtad, 2019-01-29).

Nationalencyklopedin, tvåspråkighet. <https://www-ne-se.ezp.sub.su.se/upplagsverk/encyklopedi/lang/tvasprakighet>, (hämtad 2019-03-05)

Peng, J. & L. Zhang. (2009). An Eye on the Target Language. I Nikolov, M. (2009). *Early Learning of Modern Foreign Languages: Processes and Outcomes [Elektronisk resurs]*, 212–228. Bristol: Multilingual Matters. <https://www-degruyter-com.ezp.sub.su.se/view/product/499814>, (hämtad, 2019-01-31).

Sali, P. (2014). An analysis of the teachers' use of L1 in Turkish EFL classrooms. *System* 42(1). 308–318. <https://doi.org/10.1016/j.system.2013.12.021>, (hämtad, 2019-01-29).

Skolinspektionen (2011:7). *Engelska i grundskolans årskurser 6–9*. Stockholm: Skolinspektionen. <https://www.skolinspektionen.se/globalassets/publikationssok/granskningsrapporter/kvalitetsgranskningar/2011/engelska-2/slutrapport-engelska-grundskolan-6-9.pdf>, (hämtad, 2019-01-27).

Skolverket (2017). *Kommentarmaterial till kursplanen i engelska: reviderad 2017*. Stockholm: Skolverket.

Skolverket (2018). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011: reviderad 2018*. Stockholm: Skolverket

Statistiska centralbyrån (2013). *Statistisk årsbok för Sverige 2013 - Statistical yearbook of Sweden 2013*. [Elektronisk resurs]. Stockholm: Statistiska centralbyrån. https://www.scb.se/statistik/publikationer/OV0904_2013A01_BR_23_A01BR1301.pdf, (hämtad, 2019-02-28).

Swain, M. & S. Lapkin. (2000). Task-based Second Language Learning: The uses of the first language. *Language Teaching Research* 4(3). 251–274. <https://ezp.sub.su.se/login?url=http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=ufh&AN=7393158&site=ehost-live&scope=site>, (hämtad, 2019-02-01).

Swain, M. (2000). The output hypothesis and beyond: mediating acquisition through collaborative dialogue. I Lantolf, J.P. (2000). *Sociocultural theory and second language learning*. Oxford: Oxford University Press.

Swain, M. (2001). Integrating Language and Content Teaching through Collaborative Tasks. *Canadian Modern Language Review*, 58(1), 44.

<http://eds.a.ebscohost.com.ezp.sub.su.se/eds/pdfviewer/pdfviewer?vid=9&sid=da4ab5f4-24db-4f3b-b3be-57b1d1df91cc%40pdc-v-sessmgr03>, (hämtad, 2019-03-05).

Torpsten, A. (2018). *Translanguaging in a Swedish Multilingual Classroom*. *Multicultural Perspectives*. 20:2, 104-110. <https://doi.org/10.1080/15210960.2018.1447100>, (hämtad, 2019-02-07).

Turnbull, M. (2001). There is a Role for the L1 in Second and Foreign Language Teaching, But *The Canadian Modern Language Review* 57(4). 150–163.
<https://ezp.sub.su.se/login?url=http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=ufh&AN=4797031&site=ehost-live&scope=site>, (hämtad, 2019-02-01).

Vetenskapsrådet (2017). *God forskningssed* [Elektronisk resurs]. (Reviderad utgåva). Stockholm: Vetenskapsrådet. <https://publikationer.vr.se/produkt/god-forskningssed>, (hämtad, 2019-02-12).

Bilaga 1

Intervjufrågor

Bakgrundsfrågor

1. Hur länge har du arbetat som lärare?
2. Är du behörig att undervisa i årskurs 4–6?

Studiefrågor

1. Vad anser du vara det viktigaste som eleverna ska lära sig av engelskundervisningen?
2. Tycker du att målspråket bör användas på lektionerna? Om ja, i vilken utsträckning, d.v.s. ska allting vara på engelska?
3. När du ger eleverna en instruktion använder du engelska eller svenska? Om engelska, ger du eleverna en översättning på svenska efter? Om du väljer enbart engelska, hur försäkrar du dig om att alla elever har förstått det du säger?
4. Vad gör du om eleverna inte förstår, använder du hjälpmedel/strategier i undervisningen för att underlätta förståelsen och på så vis kunna fortsätta använda dig av målspråket?
5. När du ger eleverna en tillsägelse, använder du svenska eller engelska? Varför?
6. När du ger eleverna beröm, använder du svenska eller engelska? Varför?
7. Vilka moment under lektionen tycker du är viktiga att använda engelska respektive svenska på?
8. Är du orolig för att dina elever inte ska förstå det som du säger på engelska?
9. Har du någon gång upplevt en känsla av skam när du har valt att använda svenska i engelskundervisningen? Om så kan du berätta varför?
10. Känner du en press på dig att använda enbart engelska i engelskundervisningen? Om ja, varför?

Stockholms universitet/Stockholm University
SE-106 91 Stockholm
Telefon/Phone: 08 – 16 20 00
www.su.se

**Stockholms
universitet**